

BARINGKUAS

REBOLUSYONARYO A DYARYO TI UMILI ITI CAGAYAN VALLEY

TAWEN 2002 BLG. 4

ISYU TI SETYEMBRE - OKTUBRE

P10.00

EDITORIAL

Iyabante pay ti rebolusyon agraryo!

NO ADDA IMULA, ADDA APITEN. NO ADDA TI REBOLUSYON AGRARYO WENNO AGREB, adda magun-od a benepisyo ti umili. No awan ti agreb, narigat a maiballigi ti irusrussuat tayo a nailian-demokratiko a rebolusyon.

Agreb laeng ti makarisut iti problema dagiti mannalon, ti kaadduan nga umili a Pilipino. Daytoy ti sungbat iti ginasut a tawenen a parikut iti kinaawan ken kinakurang ti suksukayen da a bukod a daga. Daytoy ti lohika ken kinapateg ti agreb iti agdama a mananggundaway a malakolonyal ken malapyudal a gimong.

Agreb ti kapapatgan a tulbek iti amin-a-benneg a panagdur-as ti rebolusyonaryo a trabaho iti kaaw-awayan. Napateg a kasilpo daytoy iti panangbukel tayo ti natibker a base a masa. Nairut a kasinnuporta iti panangirussuat ti armado a dangadang.

Maituloy iti panid 2

LINAON

EDITORIAL

1 IYABANTE PAY TI REBOLUSYON AGRARYO

AGREB

4 NABALITUKAN NGA ADAL

5 NAPAPATEG A BALLIGI ITI PANANGITANDUDO TI REBOLUSYON AGRARYO

TIGNAYAN TI MANNALON

8 Ti pannakidangadang nga anti-pyudal iti Daya a Cagayan

12 Ti pannakidangadang nga anti-pasista iti Daya a Cagayan

14 PAMMADAYAW

Helen "Ka Mithi" Cabildo

DAMDAMAG

16 Ambus ti 41st IB, kinontra ti NPA

16 Pusakal a CAFGU, dinusa

17 Amnestiya, Inasukaran a Bala - Ka Crispin

18 Makasabidong nga NK corn, sumaksaknap

18 Protesta iti Lawas dagiti Mannalon

19 Kinaranggas ti POSU-Cauayan

20 Papanawen ti 45th IB, Impukkaw ti Umili

PADUYAKYAK

21 Mainaig iti panagsardeng ti labanan iti baet ti CPP-NPA ken GRP

SALUN-AT

22 Liklikan ti kagat ti lamok

KULTURA

23 DANIW NI KA ALEXIS: *Mithi, artista ti umili*

23 *Managdungngo a Kaddua*

24 DANIW NI KA MITHI:

Pumaypayakpak a Tarigagay Ko

KOMIKS

30 TANO: CAFGU iti Namnama

Manipud panid 1

Iti amin a gundaway, ti agreb ket tignayan a masa. Masa ti kangrunaan nga agtignay. Ngem nakabalangkas daytoy iti armado a pannakidangadang.

Ti balligi ti agreb ket direkta a kasilpo ti panagpigsa ti Partido ken NPA iti lugar. Kayatna a sawen, maidur-as daytoy no adda Partido ken Hukbo a mangidaulo, sumuporta ken mangtarabay iti panagtignay ti masa.

Ti agreb ket basar iti nadanon a pigsa ti nalabaga a bileg pangpulitika. Iti agdama, mairusrussuat ti nadumaduma a dangadang dagiti mannalon iti balabala ti minimum nga agreb. Kas ti addang-addang a panangibaba ti abang ti daga ken ramit iti produksyon. Panangingato ti sueldo dagiti mangmangged-talon. Panangibaba ti interes ti pautang. Panangpadur-as ti sistema ti produksyon. Karaman ditoy ti panangsalaknib iti interes dagiti mannalon iti suksukayen wenno pinadur-as da a daga.

Agturong daytoy iti bisperas ti balligi, no sadino ket maipatungpalen ti maksimum a reporma nga agraryo kas pangkabuklan a tukad. Maiwaras a libre ti daga kadagiti mannalon nga awanan wenno agkurkurang ti suksukayen a daga ken naan-anay a panangpunas iti usura.

Kadagitoy naglabas a tallo a tawen, pinasingkeda tayo ditoy rehiyon ti kinapateg ti panangirussuat ti agreb. Kalpasan ti pannakabaybay-a kadaytoy iti nasurok maysa a dekada. Lallalo idi panawen ti panagringbaw ti adbenturismo militar (1983-1992), ken ti panagtaud ti konserbatismo wenno panagbuntog ti panangidur-as kadagiti rebolusyonaryo a pagrebbengan (1992-1999).

Gapu ta napudno ti panggep tayo nga agilinteg, naipursigi tayo a pinagiggeman manen ti agreb. Umad-adu dagiti naiballigi tayo iti nadumaduma a larangan gerilya kas kadagiti sumaganad (*kitaen pay ti kanaig nga artikulo*):

Pannakaibaba ti abang iti daga agingga 1/4 neto manipud iti 1/3. Panaglaban iti foreclosure wenno pannangimbargo ti Land Bank kadagiti na-CLT (Certificate of Land Transfer) a daga. Panagsuppiat kadagiti manangagum a proyekto kas dagiti plantasyon ti g-melina, kape ken panagminas.

Naibaba tayo ti interes ti pautang. Napunas dagiti nadumaduma a langa ti pananggundaway iti panagpresyo ken panagklasipika ti produkto. Napagtalinaed ken napadur-as pay dagiti nadumaduma a langa ti kooperasyon dagiti mannalon. Naingato ti presyo dagiti produkto a mais, irik ken saba. Naingato ti tangdan dagiti mangmangged-talon.

Naibaba ti abang iti padanum. Naibaba ti bayad ti molino.

Naibaba ti presyo dagiti gagatangen kadagiti tiendaan iti baryo. Ken nasalakniban ti lawlaw babaen ti panangikeddeng ti pagannurutan iti panagpukan ti kayo ken panaguma.

Napapateg ken naririmat dagitoy a balligi. Dagitoy ti mangpairut iti panagkaykaysa ti NPA ken ti umili. Dagitoy ti lallalo mangpapairut iti panangarakup ti masa iti armado a dangadang.

Gapu kadagitoy, nabukel ken tumibtibker manen ti kumpanyansa dagiti rebolusyonaryo a puersa ken masa. Sisasagana da a sangoen manen dagiti karit ken dadakkel a laban iti nangatangato ken nalawlaw a tukad.

Narikna a dagus a lallalo a napapartak ti panagkonsolida ken panagpalawa kadagiti base a masa. Naitakder manen dagiti komite a pang-organisa ken dagiti lokal a sangay ti Partido iti lokalidad.

Umad-adu manen ti bilang dagiti napataud a lider masa ken aktibista. Nakapagrekluta kadagiti baro a kameng ti Partido iti lokalidad. Rimmegta manen dagiti sigud a kameng. Nabukel dagiti sangay ti Partido iti baryo. Umad-adun ti sumamsampa iti NPA.

Naitakder dagiti ligal ken naparang nga organisasyon masa. Napasingkeda manen a napateg a kakumplemento wenno katinnulong ti agreb ti militante ken naparang a tignayan masa iti panangibulgar iti kinabogus ti programa iti reporma iti daga ti guberno. Ken iti panangawis ti ad-adu pay a masa nga agtignay para iti bukod da a pagsayaatan.

Ngem bassit pay dagitoy nagun-od tayo no ikumpara iti dawdawaten ken iluklukat ti kasasaad. Iti kapatagan man wenno bambantay, ispontanyo man wenno organisado, bumbumtak dagiti nadumaduma a dangadang dagiti mannalon.

Saanen a makaanus ti masa iti kumarkaro a rigat ken pannakagundaway. Agtigtignay da tapno irupir ti karbengan ken kalintegan da. Kadagiti lugar nga awan ti agtigtignay nga NPA, agbirbirok da ti pannarabay ken panangidaulo ti rebolusyonaryo a tignayan. Sisasagana da nga agirussuat ti naparang man wenno armado a dangadang. Naganagan la unayen ti daga para iti panagabante ti rebolusyon.

Saan tayo ngarud nga agkampante wenno makuntento kadagiti nagun-od tayo. Nasken a determinado, pursigido ken sustinido ti panangipatungpal tayo iti agreb.

Adu pay dagiti nasken nga ikamakam ken padur-asen a tignay ken garaw. Masapul nga isustiner dagiti rugi a balligi. Lagumen ken apiten tayo dagitoy. Ibingay tayo dagiti naadaw nga adal ti kapadasan.

Iti nairut a panangiggem ti rebolusyon agraryo, masigsigurado tayo ti balligi ti nailian demokratiko a rebolusyon. Daytoy laeng ti umno a pagsanggiran ken dalan tapno mawayaan ti umili a mannalon iti pannakagundaway ken panagrigat. **B**

Saanen a makaanus ti masa iti kumarkaro a rigat ken pannakagundaway. Agtigtignay da tapno irupir ti karbengan ken kalintegan da. Kadagiti lugar nga awan ti agtigtignay nga NPA, agbirbirok da ti pannarabay ken panangidaulo ti rebolusyonaryo a tignayan. Sisasagana da nga agirussuat ti naparang man wenno armado a dangadang. Naganagan la unayen ti daga para iti panagabante ti rebolusyon.

Nabalitukan nga Adal

Nasken a pagiggeman ti adal iti naglabas. Kadagiti tawen 1977-1983, dadakkel a balligi ti nagun-od ti rebolusyonaryo a tignayan iti panagiggem iti agreb

Naibaba ti abang ti daga iti 50% wenno nasursurok pay. Adda pay dimmanon iti maksimum a libre a panangiwaras ti daga.

Naibaba ti interes iti pautang ti 50%. Nasigurado ti nainkalinteg a tangdan dagiti mangmanged-talon. Nainkalinteg ti abang kadagiti makinarya. Kasta met dagiti presyo dagiti produkto.

Limmawa ti impluwensya ti rebolusyonaryo a tignayan. Nadanon ti nalawa a lugar agingga iti amin a paset dagiti sibubukel a probinsya. Silulukat nga inawat dagiti nagannak ti panagsampa dagiti nasasalun-at ken nasaririt nga annakda.

Napaadu dagiti yunit ti Hukbong Bayan ken Milisyang Bayan, kameng ti Partido iti

lokalidad ken rinibu nga aktibista. Kasla bunga a napartak a naluom ti panangitakder kadagiti lokal a sangay ti Partido agingga Distrito.

Iti kinaadu ti baryo a nadanon dagiti aktibista, marigatan payen dagiti yunit ti Hukbo a sungbatan dagiti imbitasyon ti umili a sumrek kadagiti baryo da.

Rimmegeta ti trabaho a militar. Simmaknap ti agaw-armas ti masa Rimmegeta ti panagadal pampartido. Dadakkel ti mobilisasyon masa. Kabaelan dagiti yunit a tumakder iti bukod da babaen ti suporta a pinansyal ken materyal manipud iti masa.

Boluntaryo a suporta ken buwis manipud kadagiti balligi ti agreb. Ken manipud iti buwis dagiti kabusor iti dasig. Pimmigsa met ti suporta ti akintengnga a pwersa.

Nabara ti trabaho a pangkultura. Nalawa ti lambat dagiti alyado iti baryo, sentro nga ili ken kapitolyo. Kagiddan na ket ti panagkapsut ti lokal nga agar-ari a dasig nga apo't daga ken dagiti katalek nga alipores da.

Agreb ti tulbek iti amin-a-benneg a panagdur-as. Ti panangibbet ditoy ket mangiduron iti pannakatikaw wenno pannakawara dagiti trabaho. Ti panagiggem ditoy ket mangsigurado iti awan duadua a panagabante. **B**

Napapateg a Balligi

Agreb ti mangikur-it ti nagdumaan ti NPA iti AFP. Daytoy ti dakkel a makagapu no apay a mapaspasingkedan ti tibker ti panagsuporta ti masa iti rebolusyonaryo a tignayan iti laksid ti pasista a terorismo ti AFP ken dagiti reaksyunaryo

Rinibribu nga umili ti agsagsagrap kadagiti benepisyo manipud kadagiti pannakidangadang nga antipyudal. Ken iti kasilpo na nga antipasista a dangadang.

Sumagmamano laeng dagiti sumaganad kadagiti umad-adu a benepisyo ti umili iti panangirussuat da iti rebolusyon agraryo. Dagitoy ti rason no apay a dungdungoen la unay dagiti masa ti hukbo da, ti NPA.

DAYA A CAGAYAN

Iti tukad ili a kampanya kontra-usura, nagsasaruno nga aksyon masa ti nairussuat dagiti mannalon ita a tawen iti laksid ti nakaro nga operasyon militar. Lima a daras a nairussuat ti kumprontasyon iti baet dagiti mannalon ken komersyante-usurero. *(Kitaen ti kanaig nga artikulo, Lumablabbaga ti Daya)*
Naballigian a:

- ♦ Naibaba ti porsyento ti pautang iti 50% wenno 25 kilo nga interes (wenno anak) iti P1000 nga utang manipud iti dati a 50 kilo.
- ♦ Napunas ti panaganak (interes) ti utang iti panawen ti kalamidad.
- ♦ Naiparit dagiti nadadagsen a pannusa no saan a makabayad - kas ti panangguyod ti nuang, panangala ti titulo ti daga ken dadduma pay a sanikua.

- ♦ Naikkat dagiti nadumaduma a langa ti pananggundaway iti panagtimbang, panagklasipika ken panagpresyo ti produkto.

Nasurok 40 a baryo iti tallo nga ili ti nagbenepisyo. Nakaimpluwensya pay daytoy agingga iti tukad probinsya (kitaen ti kanaig nga istorya).

Mabigbig met ti panagsalaknib ti tignayan a mannalon iti kabakiran ken aglawlaw iti lima a baryo. Pana-panawen a masublian, marebyu ken mapadpadur-as dagiti pagannurutan mainaig iti panagpukan ti kayo ken panaguma.

Napagtalinaed dagiti organisado a mannalon ti bingayan nga ingkapat (1/4) neto ken ingkanem (1/6) neto iti dua a dadakkel nga apo't daga.

Nairupir dagiti katalonan ti maysa nga apo't daga iti dua a baryo a saan dan nga agbayad ti abang iti daga. Nalabanan dagiti mannalon ti panangsakop ti plantasyon ti Gmelina ti DENR iti turturod a pagmulmulaanda iti lima a baryo ti Baggao.

LAUD A CAGAYAN

Natibker ti pangngeddeng dagiti organisasyon masa a salakniban ken tarawidwidan ti kabakiran ken aglawlaw.

Supsuppiaten da ti panagtroso dagiti dadakkel a kapitalista. Salsalakniban da ti nabatbati a nainsigudan a kinabaknang iti lugar babaen ti panangikeddeng ti lapat ken panagkontrol ti panagtroso.

Mapadpadur-as dagiti nadumaduma a langa ti kooperasyon dagiti mannalon kas ti ammoyoan.

Mairusrussuat ti dangadang dagiti mannalon kontra iti panagagum ti daga ken nangato a panagabang iti daga.

SENTRAL NGA ISABELA

Dakkel a balligi ti pannakaingato iti tangdan dagiti mangmangged-talon iti P80 a piso manipud iti dati a P70. 11 a baryo, 990 pamilya wenno

4,940 nga umili ti dagus a nagbenepisyo.

Kagiddanna, pinatibker dagiti grupo ti ammoyo tapno maliklikan ti nangato a gastos iti produksyon ken panagutang.

Iti dua a kiskisan, naibaba ti bayad ti molino iti dua a piso (manipud P20 agturong iti P18 kada lata).

Naibaba ti presyo dagiti gagatangen iti tiendaan iti dua a baryo a saan met a maisakripisyo ti nainkalinteg a ganansya dagiti akintienda.

Nagballigi ti panagsuppiat da iti manangallilaw ken manangagum a proyekto ti gubyrno a Community Based Forest Management (CBFM) Integrated Social Forestry Program (ISFP) ti DENR nga iti esensya ket sistematiko a panagagum ti daga a suksukayen ken pinadur-as dagiti mannalon.

Iti nairussuat a tukad-ili a kampanya a kontra-usura, nasurok sangapulo a ribo a pamilya ti nagbenepisyo. Naibaba ti porsyento ti utang manipud 30% agturong iti 15% kada apitan.

Agtaltalinaed ti nairut a panaglaban dagiti umili ti San Mariano, Benito Soliven, Cauayan, ken Naguilian iti manangagum a proyekto a coal mining ken coal-fired power plant iti 27 a baryo. Nairut a supsuportaran ti BHB ti tignay ti umili kontra kadaytoy a proyekto.

AMIANAN NGA ISABELA

Nasurok limapulo a ribo ti nagbenepisyo iti pannakayatras ti panagembargo wenno panagporklos ti Land Bank kadagiti daga a na-CLT iti Hacienda San Antonio-Santa Isabel iti Ilagan.

Tinakderan ti ad-adu a mannalon a saan da nga agbayad ti amortisasyon. Sisasagana da nga agbarangkuas manen no ituloy da ti gandat a gangamen ti daga da.

Rugi pay laeng ti dangadang, immatrasen ti reaksyunaryo a gubyrno. Ammo da a dakkel a rebolusyonaryo nga ahitasyon ti mabukel no ituloy da ti panagporklos. Nangidasar daytoy ti sabali a manangallilaw a pamuspusan - ti iskema a korporatiba. Dagus met laeng a sinuppiat ti umili daytoy. Agtultuloy ti laban.

Narugianen a nairussuat ti kampanya ti panangingato ti tangdan a mangbenepisyo iti rinibu a mangmangged-talon ken marigrigat a mannalon iti kapatagan. Adda sumagmamanon a baryo ti Delfin Albano, uirino, Ilagan ken Santo Tomas a nangipatangpal ti panangngato ti tangdan.

Naibaba ti abang iti daga manipud 1/3 agturong iti neto iti sumagmamano a baryo iti Delfin Albano.

Kasta met a naibaba ti abang iti padanum iti Hacienda Sta. Isabel.

Sangsangoen ita ti umili ti kadakkelan ken kalatakan a kaso ti panaggamgam ti daga iti Cagayan Valley - ti 150,000 ektarya a cassava plantation project da Danding Cojuangco ken Gobernador Dy iti Mallig Region.

Agus-usar ita ti nakaro a ranggas ken pueras militar ti reaksyonaryo nga estado tapno masalakniban ti proyekto. Agum-ummong ti panagrukkuas ti umili ditoy paset ti Isabela. Supsuportaran ti nalawa nga umili ti panaglaban dagiti mannalon.

ABAGATAN NGA ISABELA

Iti dua a baryo, nairupir dagiti mannalon ti karbengan da a sukayen ti sigud a pinaduras da a daga. Binawi da ti inagum ti gubyrerno a daga da. Impakita da ti pigsa da babaen ti panangpuor iti nasurok sangagasut nga ektarya ti g-melina a proyekto ti CBFM.

Iti maysa pay a baryo, pinukan dagiti setler ti mula a g-melina ti DENR tapno adda pagmulaan da ti pangkabiagan da.

Iti maysa pay a baryo, naibaba dagiti mannalon ti abang iti daga - 1/4 neto manipud 1/3 gross. Nagun-od daytoy kalpasan ti pannakitungtung dagiti mannalon iti nabaknang a mannalon.

Iti kampanya ti panangpangato ti tangdan dagiti mangmanged-talon, nasurok 480 pamilya ti basaran a masa ti nagbenepisyo. Iti dua a baryo, naingato ti tangdan iti P80 manipud P70 para iti panagmula ken panagapit. Nangatngato ti tangdan para iti panagtabas ken panaglimbang.

Iti maysa pay a baryo, nangatngato a tangdan ti nagun-od dagiti mannalon. Manipud P70,

nagbalin a P100 para iti panagmula ken panagani. Nangatngato ti tangdan para iti panagarado.

Naballigian a sinuppiat ti panagserrek ti kompanya ti minas. Inyatra ti Royal Cement, maysa a ganggannaet a korporasyon, ti gandat na a panagminas iti Jones ken sumagmamano nga ili iti probinsya ti Quirino.

Nalapdan ti panagagum ti Nestle Corporation iti sangaribu nga ektarya tapno pagmulaan ti kape iti ili ti Jones.

Mairusrussuat ti kampanya kontra-usura iti tukad-ili. Rinibu a mannalon ti namnamaen nga agbenepisyo.

QUIRINO

Iti tukad-tipak a kampanya, nalatak a balligi ti pannakaingato ti presyo ti produkto a saba dagiti mannalon. Iti lakatan, naingato ti presyo manipud P35 agturong iti P70 kada 100 a piraso. Iti damilig, manipud 35, naingato iti P50 kada 100 a piraso. Nakaimpluwensiya daytoy iti adu pay a baryo iti dua nga ili.

Napigsa ti tignayan ti mannalon iti panangsalaknib iti lawlaw.

Babaen ti panagtinnulong ti rebolusyonaryo nga organisasyon masa ken BHB, malaplapdan ti garaw dagiti agtatakaw ti nuang ken produkto dagiti mannalon ken dadduma pay a kuraddog.

Mabigbig ti papel ti rebolusyonaryo a tignayan iti panangurnos ti talna ken kappia kadagiti pagtigtignayan a lugar. Nanyutralisa dagiti maton ken lumpen iti lugar. **B**

Iti sumaruno nga isyu: DAGITI NASKEN A PADUR-ASEN PAY ITI PANANGITANDUDO ITI AGREB

Lumablabbaga ti Daya

Awan manamna dagiti mannalon iti agdama
a turay no di ti bukod da a bileg ken pigsa.
Daytoy ti napaneknekan ti militante a
tignayan ti mannalon iti Daya a Cagayan

Da Fredo ken Tessa ket agasawa ken addaan lima nga annak. Lehitimo da nga agnanaed ken umili iti Baggao, Cagayan. Maibilang ti dasig da iti nababa nga akintengnga a mannalon.

Tawen 2002 idi immutang da iti maysa nga usurero iti Baggao. Aggatad laeng ti P3,800 ti inutang da nga usaren da iti panagmula da ti tabako. Ti tulagan ket bayadan da ti utang agraman interes na a P250 iti kada P1000 apaman a maapit ti tabako. Daksanggasat ta nadidigra ti tikag dagiti mula iti dayta a panawen. Saan da a dagus a nakabayad.

Iti maysa nga aldaw, inaresto ti maysa a pulis niTessa gapu kano iti utang da. Nairana idi nga awan ni Fredo ta napan idia bantay. Napan met iti pagadalan dagiti tallo nga annak na.

Awan naaramidan na no di sumurot iti pulis. Awit daytoy ti kabassitan nga anak da ket nagturonngan iti balay ti usurero. Dagus a siningir ti usurero ni Tessa maipanggep iti utang da. Inbilin na a masapul nga agbayad dan a

dagus ta no saan ket paibalud na ida.

Nagpakpakaasi ni Tessa nga agawid da koman idia balay da tapno agiremedyo ti pagbayad da ngem saan a pinalubosan ida ti usurero. Masapul nga agbayad da nga umuna tapno makaawid da. Nagtalinaed da ngarud iti balay ti usurero iti maysa nga aldaw ken maysa a rabii. Kabigatanna ket inpan ti pulis dagiti agina iti presinto tapno mabalud.

Nataranta ni Fredo. Nasakit man ti nakemna, awan maaramidan no di ilako ti taraken na a nuang ni tatang na tapno adda pagbayad da iti utang. Makaruar laeng dagiti agina iti pagbaludan.

Saan pay a nagpatingga ti kalbaryo ti pamilya ni Fredo. Apaman a nakaruar iti

pagbaludan ti asawa na ket nangrugin a saan a makaturturog agingga a naaddaan ti sakit nga insomnia. Saan a makatalna ken nangrugin a mapukaw ti simbeng ti panunot na. Masansan nga ibagbaga na a saan nan a kayat ti sumurot iti pulis. Tunggal adda mangngeg na nga ungor ti lugan ket kasta unay ti buteng na ket dagus a sumalipengpeng iti asawa na. Adu ken saanen nga agsusurot dagiti maibalbalikas na.

Kimmaro ti sakit na agingga a naan-anayen nga awan ti limbong ti panunot na. Gapu iti rigat ti kasasaad ti panagbiag da ket saan dan a naipadoktor iti espesyalista. Nagsardeng payen nga agbasa dagiti annakda.

Simmaruno a didigra ket ti panagsakit ni Mario, ti maladaga nga ubba ni Tessa idi mabalod. Naggurigor agingga a naidalit ti ubing iti nakaro a sakit. Inpan da iti doktor. Nakalasat daytoy ngem napolyo. Tallon ti tawen ni Mario ngem saan pay a makasao. Bassit ken nakuttong. Nakakaasi ti langa na. Saan metten a nakapagtuloy nga agadal dagiti kakabsatna. Gapu iti rigat ket naiduron da a tumulong iti produksyon tapno laeng maisakad ti panagbiag da.

Agingga ita, ni Tessa ket saan pay a nalaingan.

Ti pamilya ni Fredo ket ladawan ti adu a marigrigat a mannalon iti kaaw-awayan a biktima ti nakaro a pananggundaway dagiti apo't daga ken komersyante usurero. Nailumlom dan iti utang. Kasla awanen ti namnama a lumung-aw.

Kumarkaro a kasasaad dagiti mannalon

“Ti presyo ti produkto mi a mais ket nabayagen a nailansa iti P6.00-P6.50. Saan a makaanay ti paglakuan para iti inaldaw-aldaw a kasapulan. Aglalo ita ta El nifo, natikagan dagiti mula mi. Naiyutang min dagitoy uray saan pay a naburas,” kuna ti Tang Juaning, maysa a mannalon a kimmuyog iti tignay protesta.

Mangpadagsen pay iti kastoy a kasasaad ket ti nakaro a kondisyon iti

panagpautang dagiti komersyante-usurero. Kas ti panaganak ti utang. Kasapulan nga adda kolateral a nuang, titulo ti daga wenno aniaman a sanikua.

“Agasem, lima a porsiyento (5%) kada bulan ti anak na. Ket aganak met la ngarud ti utang no saan a makabayad,” innayon na.

Kasingin ti kalbaryo ti panagutang ti panangbarat dagiti komersyante usurero ti presyo ti produkto da a mais.

“Dayta met ngarud ti kaso iti kaaduan kadakami. Awan met maibayad aglalo no kaskasdi met a nababa ti presyo ti panagatang da ti produkto mi.

Idi Marso nagkaysaan dagiti mannalon nga irussuat ti kampanya para iti pananggato ti presyo ti produkto da ken pannakaibaba ti interes ti pautang.

Paset ti sakripisyo da ti saan a panangilako kadagiti naburas da a mais. Adun a naburas a mais ti nakabunton kadagiti igid ti kalsada. Pinilin dagiti mannalon a maperdi dagitoy ngem ti ilako da iti nalaka. Nga arignat dawatenen dagiti traders.

Dakkel a balligi dagiti mannalon ti nailaban da a benepisyo. Naibaba da ti interes ti pautang. Napaneknekan da a nabilbileg da ngem dagiti treyders no agkaykaysa da. Awan mabalin dagiti agpapautang. Mabuteng da iti kabaelan dagiti mannalon.

Ngem saan a nagsardeng ti dangadang dagiti mannalon. Kalpasan laeng ti tallo a bulan, inrussuat da manen dagiti tignay-protesta. Saan a tumungpal dagiti komersyante-usurero kadagiti tulagan da.

Nagmaniobra pay dagitoy tapno riribuken ti organisasyon ken pagririen na dagiti mannalon. Kas pangarigan, uray immanamong dagiti komersyante-usurero nga ibaba ti interes ti pautang,

nangikeddeng da met ti “limit” wenno patingga ti pautang. Inaramid da a masapul pay a mangala ti endorsement ti organisasyon da a Kagimungan tapno makautang. Nagbalin a garantor ti organisasyon.

Gapu ta adu met ti agkasapulan nga umutang, timmaud ti risiris iti nagbabaetan ti mannalon. Naigalut da iti “limit” a mabalin nga utangen da. Ken

bilang ti mabalin nga umutang. Imbes nga agunget da kadagiti usurero, kadagiti opisyaales ti organisasyon a naibunton ti riri.

Inadal da ti nagbanagan ti kampanya. Naamiris da met laeng a maysa a pamuspusan dagiti treyder-usurero ti panangikeddeng ti “limit” wenno patingga ti pautang.

Pinatibker manen dagiti mannalon ti intar da ken pinalawa pay ti miyembro da tapno irussuat manen ti maysa a kampanya. Inrussuat da ti laban tapno irupir dagiti naduma-duma a minimum a benepisyio ti rebolusyon agraryo.

Dalluyon dagiti protesta

Oktubre 5. Nagguummong dagiti mannalon iti Sto. Domingo Gymnasium tapno kumprontaen ni Gonyong Calimaran, kadakkelan a komersyante-usurero iti ili ti Baggao.

Prinotestaan da ti saan a panangsurot ti usurero ti katulagan da idi Marso a panangibaba ti interes ti utang ken panangingat ti presyo ti mais. Naglemmeng ken saan a nakisango ti usurero.

Saan a napaay ngem ket di lalo a nakaunget dagiti mannalon.

Oktubre 7. Dinanon da ti usurero iti mismo a balay na tapno kumprontaen. Natangken ken saan nga immannamong daytoy nga ingato ti presyo ti mais.

Simmaruno nga addang ket nagkaykaysa dagiti mannalon nga iboykot ti amin nga usurero-komersyante iti Baggao. Agingga saan da nga umannamong iti kiddaw ti organisasyon.

Oktubre 13. Insab-it da ti dakkell nga istrimer iti palengke iti nagbaetan ti balay ti dua nga komersyante usurero. Linaon ti istrimer ti panawagan nga “INGATO TI PRESYO TI MAIS!” Kumprontasyon, October 13-15 idia San Jose, Baggao. Awisen amin a mannalon a dumar-ay!

Iti panangidaulo ti opisyaales ti Kagimongan (Alyansa Dagiti Mannalon iti Cagayan) ken Anakbayan, nangirussuat da ti selebrasyon pangkultura ken panagadal. Gapu ditoy, immadu pay ti naawis ken naorganisa a mannalon iti Baggao a nakikaykaysa iti panawagan.

Bileg ti panagkaykaysa

Gapu iti bileg ti panawagan, nagbuteng ken napilitan a simmango dagiti komersyante-usurero kas kada Boyong Herrero, Boy Chua, Balbina Lim ken Abraham Aurelio, ken Calimaran.

Situtured a kinumpronta ti nasurok nga 80 a mannalon dagiti komersyante-usurero. Inrupir da dagiti kiddaw ken kalintegan da. Nagaramid da ti katulagan iti nagbaetan ti organisasyon ti mannalon ken

dagiti komesyante-usurero ken pinirmaan da daytoy tapno nairut nga ipatungpal dagiti sumaganad:

√ panangikkat ti kontrol ti sumagmamano laeng a komersyante-usurero kadagiti produkto nga agrikultura iti Baggao;

√ nawaya nga aglako iti sabali a buyer ti mannalon ti produkto na laksid iti nakautangan na

√ panangibaba ti interes ti pautang; iti 25 kilo nga mais ti interes ti kada P1000 nga utang manipud iti dati nga 50 kilo. Wenno P125 nga interes ti tunggal P1000 nga utang manipud iti dati a P250 tunggal panagaapitan

√ panangpunas ti interes manipud kadagiti datin nga utang; saan a panagbayad ti interes, puonan laeng ti bayadan no nadidigra ti apit iti kalamidad. Bayadan iti sumaruno a panaggaapit.

√ panangiparit kadagiti nadadagsen a pannusa no saan a makabayad kas ti panangguyod ti nuang, panangala iti titulo ti daga ken kapada a sanikua, panangpabalud ken dadduma pay kapada dagitoy

Malaksid kadagiti uppat a kiddaw a napirmaan, saan nga immannamong dagiti komersyante-usurero nga ingato da ti presyo ti mais.

Isu nga iti sumaruno nga aldaw, nagdiretso dagiti mannalon idia Tuguegarao City tapno kumprontaen met ni Magno Y. Lim, maysa a pamprobinsya a komersyante-usurero iti Cagayan. Nairupir da a gatangen ni Lim ti produkto da a mais iti gatad nga P7.00 tunggal kilo manipud 6.50 ken libre ti panagbunag (trucking) manipud kadagiti barbaryo iti Baggao.

Panagapit kadagiti balligi

Maragsakan ti masa kadagiti baro a nagun-od a balligi. Napadasan da a no saan da agkaykaysa nga agtignay ken irupir ti kalingtegan da, awan magun-od da.

Kuna da, “Dakkel a makatulong iti panagdur-as ti kasasaad ti panagbiag mi dagiti nagun-od a baligi ti kampanya. Nupay saan na met a masungbatan amin a kasapulan, napintas daytoy a pangrugian kumpara iti dati a kasasaad mi a dagiti laeng komersyante-usurero ti kangrunaan nga agnumnumar kadagiti nagbannogan mi.”

Idi kairtengan ti kampanya, adda dagiti sumagmamano a mannalon a dandani naupay. Aglalo idi saan a tinungpal ni Calimaran ti tulagan da iti komprontasyon idi Marso nga ingato ti presyo ti mais. Ken simmaruno ti panagpanawagan a boycott

wenno saan nga ilako dagiti mannalon dagiti apit da a mais. Kinaagpaysona ket addan sumagmamano a naperdian ti mais a nakatambak laeng iti igid ti kalsada.

Ngem saan a nakalapped daytoy kadagiti manalon. Nagirussuat da ti panagadal ken talakayan maipanggep iti agdama a kasasaad. Ken ti turongen ti kampanya tapno mapatibker pay ti rikna ti tunggal maysa. Nailawlawag kadakuada a no isuko da ti laban ket ad-adda laeng nga awan ti maganabda. Ditoy a nakita ti tibker ken sakripisyo dagiti mannalon. Ken ditoy met a nasubok ken napaneknekan ti bileg ti panagkaykaysa ti mannalon.

“Adu dagiti naadaw mi nga adal iti daytoy kampanya. Isu nga iti sumaruno nga addang siguro ket mas nadurdur-aston ti plano ken panagtignay mi. Malaksid ditoy, napardas ti panagpalawa ken panangpadakkel ti organisasyon mi. Aglalo idi panawen ti kampanya, nalaka a maorganisa dagiti mannalon gapu ta marikrikna ken karaman da met kadagiti isu nga ilablaban mi,” innayon ti maysa pay a miyembro.

Malaksid kadagiti nagunod da a benepisyo iti ekonomya ken nabaknang nga adal iti kapadasan, nakapagpalawa ti impluwensya ken napadakkel ti sakup ken bilang ti organisasyon ti mannalon iti Baggao.

Adda pay namnama

Adda namnama para kenni Fredo ken iti pamilya na.

Impakitan dagiti panagtignay ti masa a mannalon a kabaelan da a baliwan ti kasasaad da no pursigido ken determinado da.

Narugyanen ti laban. Ad-adu ken dakdakkel pay ti saganaan da a karit iti panagtignay.

Ad-adu pay a balligi ti magun-od. Agingga a naan-anay a mawayaan ida iti kawar ti panagadipen dagiti mananggundaway kadakuada. **B**

Panangpadisi iti 41st IB PA iti Baggao, Iruprupir ti Umili

Bayat a naregta a mairusrussuat ti kampanya nga anti-pyudal, umir-irteng met ti pannakidangadang nga antipasista ti umili iti Daya a Cagayan. Iti tunggal panagaddang da tapno irupir dagiti kalintegan da, supsuppiaten met daytoy ti reaksyonaryo a pasista a tropa ti AFP

Manipud idi Hunyo umad-adu ti kaso ti panaglabsing ti reaksyonaryo a militar iti karbengan kas tao. Umat-atiddog a listaan ti reklamo ti umili laban iti tropa ti 41st IBPA a nakabase iti Baggao.

Sumagmamano laeng dagitoy kadagiti nalalatak a panaglabsing.

- Panagkampo ti tropa ti militar iti brgy. hall ken simbaan iti Ibulo ken Carupian
- Pilit a panagpa-CAFGU
- Panangiwaras ti expired (dadael, saanen nga epektibo ken maiparit a maipatomar) nga agas kadagiti umili
- Panagbaraks iti kabalbalayan ti masa iti Bunugan ken Dalaoig iti makabulan
- Harassment kadagiti lider ti KAGIMONGAN (Alyansa Dagiti Mannalon iti Cagayan) ken Bayan Muna
- Panangserrek kadagiti balbalay ti masa nga awan ti permiso
- Panangbastos kadagiti babbai ken panangsirip kadagiti mapan umisbo ken tumakki iti rabii ken parbangon
- Panagpabuya kadagiti bold films (pelikula a bomba)
- Panangipasaknap ti sugal ken nakaro a panagbartek

■ Panagaapa ken panagpipinnaturong ti paltog dagiti militar a mangbuak iti turog ken panaginana dagiti masa iti katengnga ti rabii.

Dagitoy ti basaran ti petisyon ti umili ti Baggao nga indasar da iti Commission on Human Rights Region 2 ken Sangguniang Panlalawigan idia Tuguegarao City idi October 15, 2002 iti panangirupir iti panangpadisi iti 41st IBPA.

Ti tignayan-masa laban iti 41st IB ket indauloan ti KAGIMONGAN. Imbulgar ken nairut a konkondenaren da ti agtultultoy a militarisyon iti Daya a Cagayan.

Kinondenar da pay ti panagintutuleng ti Commission on Human Rights ti reaksyunaryo a guberno iti panagisayangkat ti imbestigasyon mainaig kadagiti reklamo ti umili.

Idi Hulyo-Agosto 2002 ket immunan nga inyuli ti KAGIMONGAN iti munisipyo ti Baggao dagiti reklamo ti umili kanaig iti panaglabsing ti karbengan a kas tao dagiti tropa ni Lt. Gaffud, CO ti B' Coy 41st Bn ken Col. Gabriel Habacon, CO ti 501st Bde., PA.

Imbulgar da pay ti kinaranggas ti militar iti masmidya. Ngem nagtalinaed nga awan ti inaddang ti maseknan nga ahensiya ti guberno

Idi pay laeng Hunyo 2002 a nangrugi ti awan sarday nga operasyon ti militar kadagiti baryo ti Carupian, Bunugan, Taguing, Bagunot iti Baggao ken Dalaoig iti Alcala.

Makabulan a nagbaraks dagiti militar iti kabalbalayan iti Dalaoig ken Bunugan. Idinto nga inaramatda a kampo ti Brgy. Hall ken simbakaan iti Ibulo ken Carupian.

Sakbay ti eleksyon lokal ket indeklara mismo dagiti 501st Bde a panggep da a buwagan ti KAGIMONGAN, alyansa dagiti progresibo a mannalon, ken BAYAN MUNA (BM), progresibo a partido politikal. Suspetsaen da a sumupsuporta iti rebolusyonaryo a tignayan.

Naballigian a Fact Finding Mission

Nairut a sinuportaran ti umili ti medical mission ken Fact-Finding Mission (MM-FFM) dagiti progresibo nga organisasyon idi September 21-22 iti Carupian, Baggao.

Dinar-ayan daytoy ti nasurok 10 propesyunal iti salun-at, kabataan nga aktibista, tao ti simbaan ken dagiti myembro dagiti progresibo nga institusyon. Nabara a sinarabo ida ti nasurok sangaribu a katao.

Panggep ti MM-FFM a mangted ti serbisyo medikal iti umili ken imbestigaran dagiti nareport a ranggas militar laban kadagiti mannalon iti tallo a baryo ti Carupian, Ibulo at Bunugan.

Nginilaw a CIVAC ti AFP

Iti maysa a bangir, nginilaw met ti *civic action* (CIVAC) nga inrussuat ti 5th ID iti Carupian idi met laeng Setyembre 15.

Saan a nakakaskasdaaw no binoykot dagiti umili ti CIVAC. Naaddaan dan ti adal. Iti kapadasan da, pulos *expired* (dadael ken saanen nga epektibo) nga agas ti iwarwaras ti AFP kadagiti medical mission da. Kas ti napasamak a CIVAC nga inrussuat ti 501st Bde., PA. idi Hulyo 9. Nabulgar a nagekspayren dagiti inwaras da nga agas. Pirmi la unay ti pannakapabain ni General Rodolfo Alvarado kadaytoy a pasamak.

Adda pay dagiti insidente a saan nga annatop dagiti agas a naited para iti dadduma a

sakit, lallalo pay a kimmaro ti rikriknaen dagiti nakainom ditoy.

Isu a nangirussuat da manen ti maysa pay a medical mission idi Setyembre 15. Ngem naaddaanen ti adal ti masa. Sumagmamano laengen kadakuada ti dimmar-ay. Nginilaw daytoy medical mission ti militar.

Makaung-unget ti 5th ID iti pannakaboykot ti CIVAC da. Uray iti mismo a purok iti barangay a nagkampoan da, sumagmamano laeng a bumaryo ti napan, iti laksid ti panagimbata ti AFP iti nadumaduma a baryo. Saan a nakaawis ti umili iti lugar uray nangala ti kombo ken nagpasala da. Dagiti mabilbilang a dimmar-ay ket nagdardaras a nagawid.

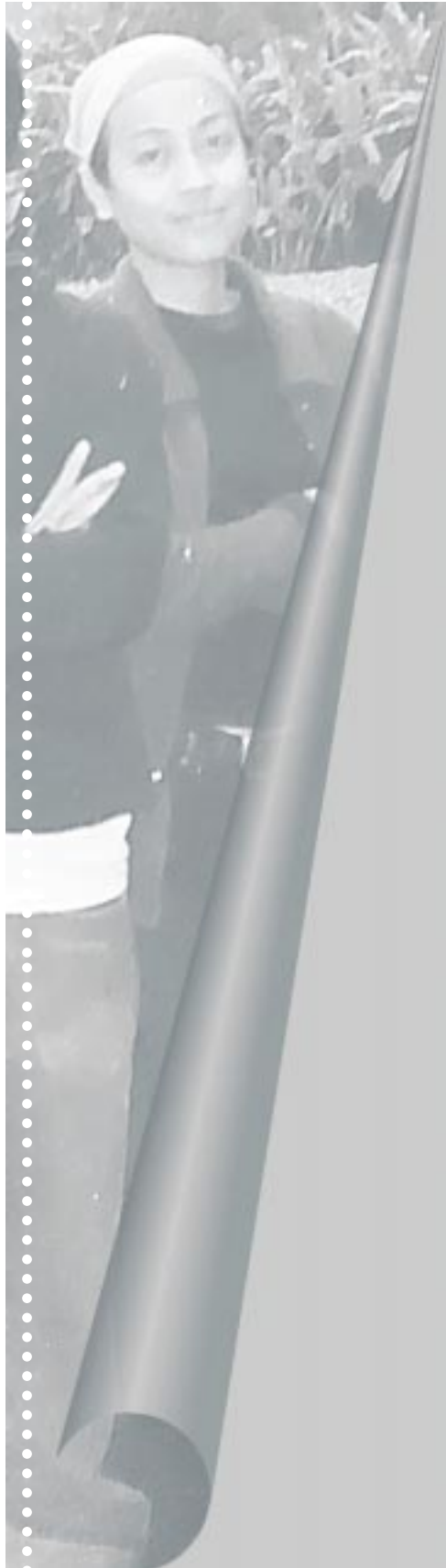
Petisyon kontra CAFGU ken kampo militar

Kagiddan ti MM-FFM, nagpetisyon dagiti umili ti tallo a baryo a sumupsuppiat iti panagrekruta ti CAFGU. Ti nasao a petisyon ket nangibulgar iti kinaranggas ken panangdidigra ti 41st IB kadagiti bumaryo. Karaman a nagpirma dagiti amin nga upisyal ti Barangay Carupian.

Iti maudi nga aldaw ti aktibidad, nangirussuat ti Aldaw ti Panagkaykaysa iti maysa nga eskuelaan iti Carupian a dinar-ayan ti nasurok-kumurang 300 katao. Adda iti abay mismo ti *barangay hall*, a pinagbalin ti Bravo Company ti 41st IB kas baraks. Inimbitaran da dagiti militar ngem sumagmamano laeng kadakuada ti nagbuya iti ruar ti alad ti eskwelaan.

Ni Lieutenant Gaffud, kumander ti 41st IB, ket nagkalub ti rupa na gapu iti nakaro a pannakabain idi nagsaritan dagiti biktima ti kinaranggas militar idi panawen ti Martial Law agingga iti agdama ken nagsasangit dagiti masa nga agdengdengngeg. Sumagmamano kadagiti soldado iti ruar ket in-inut nga immadayo. Narikna da ti nakaro a pananggura ti umili kadakuada.

Awan ti maisungbat ti militar kadagiti kaso ti panagabuso nga imbulgar ti umili. Agingga ita ket lablabanan ti umili ti agtultuloy ti ranggas-militar iti Baggao. **B**

“KA MITHI” HELEN CABILDO

Iti tengnga ti nairut nga operasyon ti kabusor, natay iti sakit ni Helen “Ka Mithi” Cabildo iti edad a 22 idi Hulyo 2002 iti So. Lumalog, Bo. Cadsalan, San Mariano, Isabela. Maysa isuna kadagiti rinibu a rebolusyonaryo nga artista a nagdesisyon a sumampa iti NPA ken nangtungpal ti rebbengen nga isagut ti arte (sining) ken uray ti kakaisuna a biag para iti umili.

Nasaranta, naragsak ken nalaing iti tay-ak ti panagarte ken panagsurat ni ka Ka Mithi. Maysa laeng daytoy kadagiti positibo a kagagalad a mangitunda koma kenkuana iti ad-adu pay a balligi kas rebolusyunaryo nga artista ken Hukbo ti umili.

Idi tawen 1998, nagkameng iti maysa a pangkultura nga organisasyon iti Polytechnic University of the Philippines (PUP). Manipud idi, kanayonen a maimatangan isuna iti pagpabayaan kadagiti piketlayn ken demonstrasyon. Inakem na met ti trabaho nga organisador iti pannakipag-alyansa sakbay a simmampa daytoy iti NPA idi December 2001.

Iti larangang gerilya a nagtignayan na, ti kinaregget ken dagiti positibo a galad na ti nagbalin a tulbek kadagiti naimballigian a panangipatungpal kadagiti inaldaw a trabaho a naited kenkuana. Impateg na dagiti masa a mannalon. Awan dua-dua a nakipagbiag kadakuada. Uray kadagiti panawen a nairut ti kasasaad, napursigi latta a mangammo ti kasasaad dagiti masa. Kumustaen ken agsaludsod kadagiti problema da. Tumulong kadagiti trabaho ken palpalawagan na dagitoy.

Adda naidumduma a panagregta ti trabaho a pangkultura iti intar ti hukbo ken masa iti dayta a panawen gapu ken ni Ka Mithi. Kadagiti pormal a panagtitiapon man ken uray kadagiti simple laeng nga ummong ti hukbo ken masa. Sireregta a mangirugi ken mangiyuna kadagiti panangisuro ken panangibingay ti kaammoan na maipanggep iti kultura.

Maysa a pagwadan nga artista ti masa nga anak-ling-et. Nagsardeng man isuna nga agkanta ken umarte gapu iti ipupusayna, nabati ken nagtalinaed a sibibiag dagiti kaammoan nga insurona kadagiti hukbo ken masa.

Natay man ti kayo ngem nagtalinaed ti bakir. Kas kadagiti dadduma pay a dadakkel a kayo nga immunan a tinumba ti bagyo ken dakes a panawen. Iti rigat ken ipapatay a panagserbi iti umili, agbalin nga inspirasyon ken karit ti pannakatay tapno lalo pay nga idur-as ti rebolusyon agingga iti naannay a balligi.

Kadagiti sona a gerilya, kapatagan ken kabambantayan agtaltalinaed ni Ka Mithi. Dagiti kanta ken panagarte na ket masarakan kadagitoy a disso. Kakuyog ti pul-oy ti angin, kadagiti uni ti billit, iti anasaas ti karayan ken waig, iti naunday a dalan ti pannakidangadang, iti dakulap ti mannalon ken iti puso ti hukbo ken masa.

Kadagiti sona a gerilya kanayon a malaglagip ken kakuyog isuna. **B**

Ammo mi a nasakit ti mapukawan ti maysa nga anak, aglalo kadakayo a kapamilya ni Ka Mithi. Kasta met ti marikna mi, dakami amin a nakakuyog ken nakakolektibo na iti panangidur-as ti rebolusyunaryo a trabaho iti tay-ak ti armado a pannakidangadang.

Maysa ni Ka Mithi kadagiti ginasut nga estudyante iti syudad nga iti kinaagtutubo na ket situtured a nangsurot iti dana ti naunday a gubat ti umili. Pinili na nga insagut ti laing ken pigsa na ken uray pay ti kakaisuna a biagna tapno agserbi iti masa a mairurumen ken magungundawayan. Saan na a sinamir ti rigat ken sakripisyo tapno bukatan ti dalan agturong iti naraniag a masakbayan.

Dinto mapaay ti awit na a prinsipyo ken pinabuwisan ti biag na a kas kadagiti dadduma pay a martir ti rebolusyon. Gapu ta iti saklot ti Dakkel nga Ayos iti ili ti San Mariano ket agayos ti dalluyon ti pannakidangadang ti masa tapno rebbeken ti sistema a nangiluges ken mangirurrurumen iti umili a Pilipino.

Paset ti Pammadayaw ti New People's Army Reynaldo Piñon Command, Isabela

Ti kinalaing ni Ka Mithi iti propaganda ken kultura, dakkel a pukaw ken pannakaikawa ti imbati na iti intar ti Hukbo ken masa. Ti nangato a panangipateg na iti daytoy a tay-ak ket nakita iti sibubukel a panawen a panagtalinaed na iti kaaw-awayan.

Numan pay agdadamo iti kaaw-awayan ken marigatan nga umannatup iti biag ken pannakatay a pannakidangadang, iti panangidur-as ti gubat ken pannakipagbiag iti masa, saan a nagbalin lapped dagitoy kenkuana.

Ti aniaman a rigat iti pisikal a bagi ken uray iti lengwahe ket pinalag-an ken riningbawan ti natibker a determinasyon ni Ka Mithi a pagserbian ti umili. Uray biagna man ket mapukaw.

Paset ti Pammadayaw ti Regional Medical Staff, New People's Army, Fortunato Camus Command, Hilagang Silangan Luzon

DAMDAMAG ITI CAGAYAN VALLEY

Ambus ti 41st IB, Kinontra ti NPA

Pinaay ti NPA ti agop-operasyon a maysa a seksyon a tropa ti 41st IB iti Sitio Tueg, Bitag Grande, Baggao, Cagayan, idi Oktubre 28. Tallo ti nasugatan, tallo met ti natay kadagiti pasista a tropa. Nasamsam pay dagiti nadumaduma a ramit-militar a nabatbati da. 4 a cell phone, 5 a military pack ken 5 a pares ti combat boots manipud nakalaban da a tropa.

Immuna a pimmutok dagiti soldado ti AFP ngem nakapagkontra-maniobra dagiti NPA. Naawanan ti diskarte ti tropa ti AFP idi matamaan ti 4 a kaduada. Nariribukan ken dagus a nagtartaray ti maysa nga iskwad. Ken nagsardeng ti maysa pay nga iskwad nga agkankantiaw idi narikna da a sumkad ti NPA.

Kadaytoy a pasamak, kasta unay ti lastog da Col. Gariel Habacon, CO ti 501st Bde, PA ken ni Col. Vilchez, Bn Commander ti 41st IB, nga agibagbaga iti masmidya nga adu kano ti nasugatan nga NPA. Ken awan kano ti kaswalti iti benneg da. Ngem ti kinaagpaysona awan pulos nadangran kadagiti NPA.

Ad-adda a napaneknekan dagiti masa ti napalalo a kinaulbod dagiti daulo ti 501st Bde ken 41st IB. Iti gakat da a kaluban wenno ilemmeng ti pudno a pasamak, nakita ti umili a mangrugin a maal-alia da iti bukod da nga anniniwan. Ammoda a didan malapdan ti panagregta ken panagpigsa manen ti rebolusyonaryo a tignayan. **B**

Pusakal a CAFGU, Dinusa ti NPA-HAC

Dinusa ti NPA-Henry Abraham Command (NPA-HAC) ni Johny Belo, maysa nga aktibo a CAFGU ken agdama a Bo. Kapitan ti Dadda, Amulong, Cagayan idi October 23, 2002.

Agpada da Belo ken Louie Bueno a naidarum iti kaso a panagespiya iti Pangukuman ti Umili. Napaneknekan a responsable da iti panagipulong ken panangigayd iti pannakakubkob iti yunit ti NPA iti Bo. Dadda idi Abril 18, 1999 a nakatayan ni Henry ("Ka Ariel") Abraham ken nakatiliwan ti dua pay a kakadua.

Ni Bueno a maysa met laeng a CAFGU ket immunan a dinusa ti NPA-HAC idi Hunyo 30, 2000. **B**

Amnestiya, Inasukaran A Bala - *Ka Crispin Apolinario*

Kinondenar ti NPA-Danilo Ben Command ti inlanad ti reaksyonaryo a gubyrno nga amnestiya para kadagiti rebolusyonaryo a pueras. Inawagan ni Ka Crispin Apolinario, tagapagsarita ti NPA-DBC a maysa a mapangallilaw a pamuspusan ti gubyrno.

Inyarig ni Ka Crispin ti amnestiya ti reaksyonaryo a gubyrno iti taktika a “mangguddua tapno agari” nga inusar dagiti kolonyalista nga Espanyol, Amerikano ken Hapones tapno makapagturay iti pagilyan. Kasta met nga awan nagdumaan na kadagiti naglabas a programa ti nadumaduma a programa ti estado idi panawen ni Aquino, Ramos ken Estrada.

Impaduyakyak pay ni Ka Crispin nga awan pulos nagimbagan ti umili kalpasan ti adun a deklarasyon ti amnestiya.

Imbulgar na nga us-usaren ti reaksyonaryo a gubyrno ti amnestiya tapno awisen nga agtraydor dagiti rebolusyonaryo a pueras. Kas pammaneknek, ninaganan na dagiti nagtraydor nga NPA kalpasan a nagpa-amnesty. Kas kada

- Franklyn “Barien” Cabacungan – sigud a kameng ti AFP a nagkameng idi iti NPA. Naikkan ti nadagsen nga aksyon pangdisiplina ti Hukumang Militar kalpasan a nakapatay ti maysa a kameng ti NPA. Timmalaw ken nagsurender iti kabusor. Regular a paniktik ti AFP itan. Agserserbi kas security aide ni Gobernador Lara. Aktibo isuna, kadua na dagiti dadduma pay a surenderi, iti kontra-rebolusyonaryo a saywar ken panangpilit a sumuko dagiti nabayagen a kameng ti NPA ken dagiti naglusulosen. Agsagsagrap ita ti benepisyo iti illegal a panagtroso iti Marag Valley.
- “Loloy/Zander” Ostari. Kaddua ni Barrien kadagiti illigal nga aktibidad ken iti pananglipit ken pammutbuteng kadagiti masa a kabaggian dagiti NPA. Pilpiliten da a papabaen dagiti aktibo a kameng ti NPA.
- Julie “Browner” Bunwagan – nagpausar kas espiya ni Captain Malana ti 41st IB ken kas gayd kadagiti operasyon militar. Dinusa ti NPA iti naglabas a tawen.
- Greg Biraquit – agserserbi kas espiya ti AFP. Kanayun a kakuyog ti militar iti pammutbuteng kadagiti Aggay ti Balanni, Sto. Nino.
- Antonio “Torres” Pagulayan – nangitaray ti paltog ken kuarta ti tignayan. Agpapausar kas gayd ti militar ita.

Sumagmamano laeng dagitoy iti atiddog a listaan ti naikkan ti amnestiya. Adu pay ti mapabpabutngan ken mapilpilitan a sigud a kameng ti NPA nga agtraydor iti rebolusyon. Saan da a sardengan nga awisen ida nga agisuro ti paltog, dokumento, base a masa ken kakaddua.

Ti amnestiya ket saan a baro a saritaan iti rebolusyonaryo a tignayan. Kasingin daytoy iti ranggas nga ipaay ti estado. Agpammarang a kas nasingsingpet a karnero ngem iti kasumbangir na ket ti kinaranggas ti maysa a leon.

“Labanan daytoy a programa a nakabalabala iti pagimbagan dagiti agari-ari a dasig. Saan a para iti umili. Gandat daytoy a pakapsuten ti rebolusyonaryo a tignayan!,” kinuna ni Ka Crispin. **B**

Didigra ti NK corn, sumaksaknap

Umad-adu ti madiddidigra ti NK, maysa a klase ti bin-ti HYV a mais, iti Daya a Cagayan. Natakuatan a makaited kadagiti nadumaduma a sakit iti tao ken ayup. Iti Gattaran, agarup 60% kadagiti agmulmula ti mais ditoy ket agus-usaren ti NK.

Ti bin-i nga NK ket ilaklako ti multinasyunal a kompanya a Syngenta iti nangato a presyo a P2,300 kada kaban. Ken ipaspasaknap ti Department of Agriculture. Ikarkari ti gobyerno a daytoy a bin-i ket saanen nga agkasapulan ti pestisidyo. Agsipud ta nairamanan kadaytoy ti adu met laeng a klase ti pangpaksiat ti insekto ken peste.

Iti kapadasan dagiti taga-Gattaran, napaneknekan a ti NK ket makaited ti sakit iti kudil. Kas ti pasamak ti maysa a lakay a naggudgod kalpasan ti panagburas na ti NK. Adda pay baket a nagkabbibaw ti ngiwat na kalpasan a nangpadas a nangan ti naituno a bunga. Adda pay maysa a nuang a nagbagtit ken natay kalpasan a nangan ti NK.

Iti Bitag Grande, Baggao, ni Lito Corpus, maysa a mannalon ket naaddaan ti nakaro a sakit ti kudil. Nagtubo iti intero a bagina ti nakaar-ariiek a gaddil kalpasan a nagmula ti nasao a bin-i.

Idiay met Bagunot, Baggao nagballa ti maysa a nuang kalpasan a nakapangan daytoy ti bunga ti mais. Natay met dagiti manok ken baboy a taraken ken sigud a nakabulos iti kabangkagan apaman a nakapangan ti bukel ti mais.

Kanaig daytoy, madama nga isaysayangkat dagiti nadumaduma nga organisasyon ti mannalon ti imbestigasyon kanaig ti maka-patay a bin-i.

Protesta iti Lawas dagiti Mannalon

Saan a panagrambak no di tignay protesta ti inrussuat dagiti mannalon ti Cagayan Valley iti *Peasant Week* (Lawas Dagiti Mannalon). Nadumaduma nga aktibidad ti naisayangkat tapno ipakita ken kondenaren ti kumarkaro a kasasaad da. Indauluan ti Danggayan dagiti mannalon iti Cagayan Valley dagiti aktibidad.

Oktubre 13-14. EDUCATION FESTIVAL. Naggigiddan a nairussuat iti barangay hall ti San Jose, Baggao ken iti Diocesan Pastoral Center iti Ilagan. Nagadalan ti agdama a kasasaad, parikut ken pannakidangadang dagiti mannalon. Naited ti panagadal mainaig iti agrikultura, dagiti saritaan a pang-agrario, ken dagiti karbengan dagiti mannalon

Oktubre 14, San Jose, Baggao. KUMPRONTASYON-DAYALOG iti baet dagiti mannalon ken dagiti kangrunaan a komersyante-usurero iti lugar - da Abraham Aurelio, Balibina Lima, Boy Chua, Boyong Herrero ken Romero Chua. Nalatak a balligi dagiti mannalon ti panangannamong dagiti komersyante-usurero nga ibaba ti interes ti pautang iti 50%. (Kitaen ti kanaig nga artikulo, *Lumablabbaga ti Daya*).

Oktubre 17, Ilagan. CHURCH-PEASANT DIALOGUE. Naangay ti Dayalogo iti baet dagiti mannalon ken sektor ti Simbaan. Dinar-ayan daytoy Obispo Sergio Utleg ti Simbaan a Romano Katoliko, Obispo Alexander Wandag ti Episcopal Church of the Philippines, siam a papadi ken pastor, babbai a relihyoso ken dagiti lider simbaan. Pinasingkeda dagiti taga-simbaan ti panagsuporta da kadagiti dangadang dagiti

mannalon. Nangruna iti panaglaban da iti panagmula ti Bt corn, panangitakder ti coal fired power plant ken panagminas ti coal iti Isabela, panagsuppiat iti manangagum iti daga a cassava plantation project da Dy ken Danding Cojuangco ken dadduma pay. 52 a personahe ti simbaan ti nagpirma ti *Paduyakyak ti Pannakikaykaysa kadagiti Mannalon*.

Oktubre 18. Ilagan, Isabela. LIGHTING RALLY (NAPARTAK WENNO KASLA KIMAT A RALI) Kinondenar dagiti mannalon manipud iti Cagayan, Isabela ken Nueva Vizcaya dagiti mapangagum a proyekto ni Gobernador Dy ken ti kumarkaro a militarisasyon iti aw-away. Rinanggasan dagiti kameng ti PNP dagiti lider masa (*kitaen ti kanaig nga artikulo*).

Oktubre 18 ken 19, Ilagan. MUSIKANG BAYAN. Dua a rabii a konsyerto nga inrussuat dagiti progresibo a kabataan kas pangsuporta kadagiti mannalon. Nasurok 350 ti dimmar-ay. Sinabotahe pay daytoy ti gubyrno babaen ti panangpatay ti kuryente wenno panagbrown-out nga awan pablaak.

OKTUBRE 19-21. PROTEST CARAVAN. Nasurok sangagasut a katao ti dimmar-ay a naggapu iti Cagayan Valley iti Luzon-wide Protest caravan. Nangrugi iti Santiago City ken nagtutrong iti DAR National Office, Mendiola ken iti US Embassy idia Metro Manila.

Oktubre 24 -27, Dinapigue, Isabela. TRIBAL FILIPINO WEEK ken MEDICAL MISSION. Inrussuat ti Social Action Center ti Diosesis ti Ilagan, Indigenous People's Desk ken ti Sentro Para sa Tunay na Repormang Agraryo.

Kinaranggas ti PNP-POSU Cauayan

Rinanggasan, linapdan nga agipaduyakyak, ken puersado nga imbalud iti presinto PNP-Cauayan City da Nenita Gaspar, daulo ti Anakbayan- Cagayan Valley, ken pito pay a nga aktibista gapu iti panangrribuk kano iti kinatalna ti syudad ti Cauayan. Agirusrussuat da ti *mobile information drive* idi Oktubre 17 mainaig iti tignay protesta dagiti mannalon iti Ilagan.

Iti presinto, saggaysa nga inenteroga da ida. Inalaan ti retrato. Innala pay dagiti pulis dagiti bandera, video camera ken dagiti polyeto nga iwarwaras da.

Nakaruar dagiti aktibista babaen ti tulong dagiti lider mannalon ken ni Obispo Sergio Utleg. Agingga ita ket saan pay nga insubli dagiti pulis dagiti ramramit nga innala da. Agtultuloy met ti pammutbuteng ken panagharas kadagiti kabataan uray iti eskuelaan.

Dagiti kameng ti pulisya ti Cauayan City Public Order and Safety Unit (POSU), kakuyog da dagiti ahente ti paniktik, ti nangrribuk manen iti tignay protesta dagiti mannalon iti Ilagan.

Iti nasao a rali idi Oktubre 18, pinilit ti POSU a dukoten da Nenita Gaspar, Melchor Batalla ken Alex Santiago, agpapada a lider masa. Awan met ti inaramid ti pulisya ti Ilagan. Awan kano ti biang da ta pulis ti Cauayan kano met dagiti nangranggas kadagiti lider masa.

Dagitoy panangranggas ket saan a makalapped kadagiti kabataan ken dagiti mannalon. Nangparubrob ken nangpairut pay ketdi iti panggeddeng a salakniban da dagiti basaran a karbengan ken interes da. **B**

Papanawen ti 45th IB, Impukkaw ti Umili

Nairut a kinondenar ti umili a mannalon ti Abagatan nga Isabela ti agtultuloy a militarisasyon iti lugar da. Iti rali dagiti mannalon a nairussuat iti Ilagan, Isabela idi Oktubre 18, imbutataktak da ti nakaro a ranggas militar ken kinadangkak dagiti tropa ti 45th IB iti barbaryo ti Jones, Echague, San Guillermo ken San Agustin.

Oktubre 11, 2001 idi nangruging nga inggabur ti 502 Brigade ti AFP dagiti tropa na iti Echague, Jones, San Guillermo ken San Agustin. Saan a gagangay nga operasyon no di dakkel, tuluy-tuloy ken napnoan ranggas ti inrussuat da a panangparparigat iti umili.

Kalpasan ti makatawen, agtaltalinaed dagiti tropa ti 45 IB iti adu a baryo. Nakakampo ti maysa a kompanya ("C" Coy) iti Dibuluan, Jones. Ken maysa pay ("B" Company) iti Centro 2, San Guillermo. Adda latta detatsment da iti Sto. Domingo, Jones.

Pimmanaw ti maysa a platun iti Villa Bello ngem adda intakder da a detatsment iti Namnama, Jones. Pimmanaw da iti Villa Campo, Diasan, Magleticia ken Villa Rey, ngem adda detatsment da iti Narra ken Pagasa, Echague.

Awan sardeng dagiti operasyon a pangkombat, sibil-militar (psy-war) ken paniktik. Agitaktakder da ti Cafgu. "Oplan JESA" (operation plan Jones-Echague-San Agustin) ti awag ti 502 Brigade kadaytoy pangmabayagan, nangdakkelan ken nagastos unay nga operasyon.

Ngem ti resulta na, awan pulos uray maysa nga NPA ti nabira da. TI adu a naaramid da, panaglabsing iti karbengan a kas tao.

Makatawen a terorismo militar.
Makatawen a panagranggas, pammutbuteng, panangallilaw, panangpilit kadagiti umili iti Forest Region ti San Guillermo, Echague ken Jones.

Makatawen a terorismo militar. Makatawen a panagranggas, pammutbuteng, panangallilaw, panangpilit kadagiti umili iti Forest Region ti San Guillermo, Echague ken Jones.

Kadagiti baryo a nagkampoon dagiti militar kas ti Villa Bello, Madadamian ken Diasan, pinairutan ti kontrol ken sinipsiputan da ti garaw dagiti bumaryo. Inobligada nga agpakada nga umuna kadagiti militar sakbay da nga agubra iti bangkag, uma wenno sumrek da iti bakir.

Kadagiti barbaryo, irekreklamo ti umili ti panagbabartek ken panagsusugal dagiti tropa ti 502nd Bde.

Iti Villa Campo, intinnag da ti curfew. Tiltiliwen da dagiti masa a rummuar iti 9:30 iti rabii agingga't parbangon.

Iti Diasan ken Madadamian, inreklamo dagiti umili ti panangbastos dagiti militar kadagiti babbai.

Iti adu a kaso iti naglabas a tawen, karanggasan ti panagdukot ken panagsalbeyds da kenni Warly Nagasao ti Villa Campo, maysa a lider mannalon ken Bayan Muna coordinator ti Echague.

Sakbay a napukaw, uppat a daras a pinaayaban isuna dagiti militar. Pinangtaan da ti ranggas ken pilit nga ipaaklon nga isuna ket suporter ti NPA.

Kinaranggas ni Lt. Evangeline Marcelino

Iti bulan ti Abril 2002, iti Sitio Diarao, Dicamay 2, binugbog dagiti naka-disgays a tropa ti "C" Company ti 45 IB nga idadauluan ni Lt. Evangeline Marcelino ti walo a mannalon.

Ni Edong Valdez, addaan sakit nga angkit wenno asma ket binugbog da agingga a napadata iti daga. Inabungotan da ti ulo na ti plastik a supot, a nangpakaro iti angkitna. Rinanggasan met ti tropa ni Marcelino da Jaime Gomez ken Danny Quiliza. **B**

MAINAIG ITI PANAGSARDENG TI ARMADO A LABANAN ITI BAET TI NEW PEOPLE'S ARMY KEN DAGITI TROPA TI GRP

SALVADOR DEL PUEBLO

TAGAPAGSARITA, NATIONAL DEMOCRATIC FRONT - HSL

“Umannugot kadi ti agsinnupadi a puersa nga NPA ken AFP nga agabay iti pagturugan?” Daytoy ti saludsod ti editorial ti Bombo Radyo DZNC idi 02 Oktubre. Ilanlanad ti Bombo Radyo ti gakat a panagsardeng ti armado a labanan iti baet ti rebolusyonaryo a New People's Army (NPA) ken dagiti armado a tropa ti Guberno ti Republika ng Pilipinas (GRP).

Iti panagkita ti rebolusyonaryo a tignayan, saan nga imposible a mapasamak daytoy kalpasan ti maysa a prinsipyado ken napudno a tungtongan a kappia. Ti kinapudno na, daytoy met ketdi ti maikapad a punto iti uppat a substantibo nga agenda ti *peace talks* iti baet ti dua nga agaginubad a puersa, ti CPP-NPA-NDF ken ti GRP.

Ngem nasken a mailawag a maresolba laeng ti armado a risiris kadagiti negosasyon a pangkappia no marisut nga umuna dagiti pangkagimongan a pakaigapuan ti risiris.

Saan met a mabalin nga umabante iti dadduma pay nga adyenda ti tungtongan agingga't saan a bigbigen ti GRP dagiti agpada a napagkaykaysaan a prinsipyo ti nailian a soberaniya, demokrasya ken hustisya sosyal; ken ti uppat a substantibo nga adyenda a nakalanad iti nagkaykaysaan a *The Hague Declaration (1992)*.

Sine qua non (absoluto a rekisito) ti substantibo nga adyenda a nakapaunegan dagiti sumaganad:

- a) Dagiti karbengan a kas tao ken ti makatao a linteg;
- b) Dagiti reporma a sosyo-ekonomiko;
- c) Dagiti reporma a pulitikal ken konstitusyonal; ken,
- d) Panagsardeng dagiti labanan ken disposisyon ti puersa ti agsinnumbangir.

Saan a mabalin a mapan a dagus iti panagsardeng ti armado a labanan agingga't awan ti napapateg a magun-od a benepisyo ken pagimbagan ti umili, lallalo dagiti anak-ling-et ken ti akintengnga a puersa ti gimong.

Pudno a saan a nalaka a maisardeng ti labanan agingga't saan a masungbatan nga umuna dagiti nailanad iti ngato. Dagitoy nga adyenda ti tungtongan ti saan a bigbigen ti papet a Presidente a ni Gloria Macapagal-Arroyo. Duron ti amo na nga imperyalismo a US ken dagiti militarista iti Kabinete na nga idauloan ni Heneral Angelo Reyes ken Roilo Golez.

Iruprupir ni GMA ti maymaysa laengen nga adyenda imbes nga uppat. Awan sarday ti panangliplipit da iti kangrunaan a mammabbaga ti NDF, ni Prof. Jose Maria Sison (Ka Joema). Ken ti panangpasurrender iti NDF kas maysa a makigubgubat a puersa iti maysa a gyera sibil. Nainayon pay ti deklarasyon nga *all-out war* ken ti panangawag iti NPA ken ni Ka Joema kas internasyonal a terorista tapno ikalinteg ti pannakabiang ti imperyalismo a U.S. iti pang-uneg a saritaan iti pagilian tayo.

Ti NDF ket kanayon a nakasagana iti pannakinegosyar iti GRP tapno itandudo ti pagimbagan ti umili ken ti rebolusyon. Ngem nasken nga ilawag nga awan ti ilusyon daytoy a pumabor dagiti reaksyunaryo iti pagsayaatan ti umili babaen ti *peace talks*. Saan nga agpender iti negosasyon a pangkappia ti pannakagun-od ti pangmabayagan, nainkalinteg ken mapangwaya a kappia. No di magun-od daytoy babaen ti panangipursigi ti umili iti demokratiko a rebolusyon ti umili. **B**

Liklikan ti kagat ti lamok

Dagiti nakaro a sakit kas ti dengue ken malaria ket maala gapu iti kagat ti lamok. Tapno maliklikan ti panagsakit ken panagwaras ti epidemya, aramaten tayo dagiti pamuspusan tapno maliklikan ken mapaksiat dagitoy.

Daytoy ti ramen ti kampanya nga idadauluan ti grupo ti salun-at iti Baryo A. Rumbeng a maipasaknap met iti dadduma pay a lugar.

“Tapno mapaksiat ti lamok, ammoen tayo dagiti lugar a pagnanaedan da. Agbibbiag ken agpapaadu da kadagiti naurnong ken saan nga agay-ayus a danum. Kas kadagiti babassit a waig, kanal ken abut,” palawag ni Inang Tanang, iti pulong iti baryo.

“No saan nga agay-ayus, uray ngarud dagiti mailumlom a pagbaddekan ken dadduma pay a pilaw?,” saludsod ti Tatang Pilo.

“Wen,” tung-ed ni Ina, “ken dagiti burnay ken dadduma pay a pagur-urnungan tayo ti danum; dagiti daan a ligay, abut ti bulo, sabsabot, alulod ken dadduma pay.”

Napagtungtongan da dagiti pamuspusan tapno makissayan ken naan-anay a mapaksiat dagiti lamok.

Putdan dagiti sangsanga ti mula ken kaykayo iti igid ti wawaig, tapno mainitan ken agayus ti danum. Siguradoen a maikkat tayo ti aniaman a bara iti panagayus na.

Tapno saan a makapagnaed dagiti lamok, gaburan ti daga dagiti pagbaddekan ti nuang ken aniaman a pakaurnungan ti danum.

“Agdalus tayo ti aglawlaw,” balakad ni Manang Maring, maysa nga opisyal medikal ti organisasyon masa, “tapno maibelleng dagiti lata, sabsabut ken amin a saan a kasapulan a basura. Kasta met iti bubon tayo.”

Kasayaatan nga agmula tayo kadagiti kayo a makatulong iti panangpaksiat ti lamok kas ti nim tree ken eucalyptus.

Napateg met ti personal a proteksyon tayo iti bagi kas ti panagusar ti long-islib wenno jaket, muskitero wenno kulambo, ken panagpaasuk ti aglawlaw tapno pumanaw dagiti lamok.

Ti lamok a makaited ti malaria ket agsangpet da no mangrugin nga agsipnget iti malem ken sadanto la pumanaw no bumigaten. Ti kapades da nga agkagat ket oras ti alas nuebe agingga ti alas dose ti tengnga ti rabii.

Ti nasamay a kapadasan ti masa ket ti panagpasibuor wenno panagpa-asuk iti uneg ti balay no agsipngeten tapno rummuar dagiti lamok. Sadanto agiserra kadagiti tawtaw ken ruangan tapno saanen a makasubli dagiti lamok.

Ngem ti kapapatgan nga aramiden malaksid iti panagdalus iti aglawlaw ket ti panagusar ti muskitero. Ta ti panawen ti pannaturog tayo ket isu met ti kapades da nga kumagat. **B**

Iti sumaruno nga isyu: DAGITI NADUMADUMA A PAMUSPUSAN TI PANAGAGAS TI MALARYA

KA MITHI, ARTISTA TI UMILI

ni Ka Alexis

Naipatarus iti Iloko manipud orihinal a Pilipino. Ni Ka Alexis ket maysa kadagiti adu nga estudyante a nasuroan ni Ka Mithi iti rebolusyonaryo nga arte ken kultura. Binasa daytoy iti Pulong Parangal nga inrussuat ti Benito Tesorio Front idi Setyembre

makitkita pay laeng ti pallatik dagiti imam
iti tunggal kumpas ti direksyon ken puligos
ket maysa a naregta a tignay ken sala
maysa nga arte ti managpartuat a panunot
kas man maysa a limtuad a tagtagainep

tunggal balikas kadagiti bibig mo
maysa nga obra maestra a naikitikit
kas man naisigud,
napartak a buklen ti panunot mo
dagiti pudno a daydayawen a daniw
a mangiladladawan ti biag ti masa ken kakadua

maysa a kadua iti pannakidangadang
a dinayaw ti adu a kakadua
kas man ti amin ket sibibiag nga anggulo
ti tunggal tignay mo idi pagsasanay
mailadawan ti pigsa ti takkiag ti agtutubo

napnoan regta nga inakem mo ti amin
a trabaho a naitalek kenka
gapu ta awan umasping iti kabaelan
nga inpakitam
manipud desisyon mo a sumampa
ken kasaganaam a mangibati
ti amin a naglabas a nakairuamam

Rimat ka iti raniag ti panagarte
a pinagil-ayab dagiti pinartuat mo a
daniw ken drama
sala ken tunggal tignay mo iti entablado ti masa
iti regta ti rebolusyunaryo a kultura

artista ken mannakigubat ti umili
kadua, didakanto malipatan

*Ti rebolusyon ket
para kenkuana.*

*Para iti sumaruno
a henerasyon.*

*Para iti amin a
magunggundawayan.*

MANAGDUNGNGO A KADDUA

PUMAYPAYAKPAK A TARIGAGAY KO

ni KA MITHI

Naipatarus iti Iloko manipud iti Pilipino. Insagut na daytoy para kenni Ka Sander, tapno mapatibker ti pakinakem na idi panawen nga agladladingit iti ipupusay ti asawa na, ni Janet "Ka Angel" Taguba a nagmartir iti Dolores, Quirino idi Pebrero 12, 2002. Ni Ka Mithi ket natay iti sakit a malaria kadaytoy July 27, 2002 iti Sitio Lumalog, Cadsalan, San Mariano, Isabela.

Napudno't panaginnayan-ayatta
iti tengga ti pannakidangadang
Napanday
Dimmur-as
Iti maymaysa a panggep
a mawaya-wayaan ti umili
Panagayat iti nakaiyanakan a daga
Ti nairut a namagkaykaysa kadata
Natibker
iti kaanuman saan a marebba
saksi ti karit ken maso
masa ken proletaryado.
Gapu ta gubat ti ayanta
Maawatanta nga adda panawen nga
aginnadayo ta
Ngem kayarigak ti pitak
Iti tumayengteng a darang ti init
Natangken, ngem maminsan agrenggat
Ngem kabaelan a paluknengen ken tubayen
iti panawen nga aglulua ti langit.
Tarabayko ti prinsipyo
Natibker ti pakinakem iti iyaadayom
Ngem...taoak met
a makarikna iti apges ken sanaang
iti naan-annayen a pannakapukawmo

Ita... ta awankan...kasanok nga ibalikas
a kabaalak pay?
Gapu ta siak ket sika
Ken sika ket siak—rebolusyunaryo
Aniaman a rigat ken saem
Ti maiyadayo kenka
Ditoy kaunggak
Lagipko kenka iti kanuman dinto agkupas.
Babaen iti agtultuloy nga irurubrob
Ti dinto marebba a panggeddengko...
Diakto pulos umibbet iti armado a
pannakidangadang
Rebbeken ti amin a pasista ken
mananggundaway
Agtultuloy nga agorganisa ken agpalawa ti base a masa.
Kas iti panangibuis ti biagmo
iti panagserbim iti umili
ditoy...masiguradok...
...a kabaalak pay
Ti ayan-ayatta ket siray-namnama
Tapno natibtibker pay nga ituloy ti narugianta
Ita, uray awankan
Mangnamnamaka, iti kaanuman diak tallikudan
Ti Demokratiko a Rebolusyon ti Umili.

TANO

